

3. Sanktioner for overtrædelse af køre- og hviletidsreglerne

3.1. Indledning

Som det er nævnt i afsnit 1, blev der ved lov nr. 557 af 24. juni 2005 om ændring af færdselsloven og pasloven indført skærpede sanktioner for overtrædelse af reglerne om køre- og hviletid og mulighed for frakendelse af førerretten i forhold til føreren af køretøjet.

Justitsministeriet har endvidere efter indførelsen af det nye sanktionssystem gennemført visse lempelser af sanktionerne ved overtrædelse af reglerne. Disse ændringer fremgår af Justitsministeriets cirkulæreskrivelser af 31. oktober 2006 og af 30. marts 2007.

I Rigsadvokatmeddelelse nr. 4/2000 om sanktionspåstande mv. i færdselssager er der fastsat takster for anklagemyndighedens bødepåstand ved overtrædelse af kontrolapparatforordningen og køre- og hviletidsforordningen i overensstemmelse med de retningslinjer, der fremgår af forarbejderne til loven og af de nævnte cirkulæreskrivelser fra Justitsministeriet.

Bilag 1 til redegørelsen indeholder en mere detaljeret gennemgang af de ved loven gennemførte ændringer af sanktionssystemet på køre- og hviletidsområdet samt de ændringer i sanktionerne, der er gennemført efter lovens ikrafttræden.

3.2. Køre- og hviletidsforordningen

Før lovændringen i 2005 blev overtrædelse af køre- og hviletidsforordningen (og kontrolapparatforordningen) straffet med en bøde til føreren på 500 kr. pr. overtrædelse, mens virksomhedsindehaveren blev straffet med en bøde på 1.000 kr. pr. overtrædelse.

Efter lovændringen straffes overtrædelse af køre- og hviletidsforordningen med en bøde til føreren på 100 kr. for hver gang, den fastsatte grænse for køretid eller hviletid overskrides med 1 pct.. For virksomheden fastsættes en bøde, der er det dobbelte af bøden til føreren, dvs. 200 kr. pr. pct. reglerne overskrides.

For overtrædelser af forordningens artikel 7 om pauser i køretiden, der er begået efter den 11. april 2007, skal der endvidere i visse tilfælde, hvor den afholdte pause er "for kort" i forhold til forordningens krav om pause, fastsættes en pausebøde på 1.500 kr. til føreren og 3.000 kr. til virksomheden.

Af forarbejderne til ændringsloven fremgår endvidere, at der ved overtrædelse af køre- og hviletidsforordningen gælder en generel tolerancegrænse på 5 pct. Det betyder, at der kun rejses tiltale i disse sager, hvis overskridelsen har været på fem pct. eller mere. Tolerancegrænsen indebærer eksempelvis, at en overskridelse af reglen om, at den daglige køretid ikke må overstige 10 timer, ikke strafsanktioneres, hvis overskridelsen er på 29 minutter eller derunder. Den mindste bøde for en fører er på 500 kr., der svarer til bøden for en fem procents overskridelse af reglerne, mens den første bødeposition for ejeren er på 1.000 kr.

Færdselslovens regel om absolut kumulation (sammenlægning af de enkelte bøder) i § 118 a, stk. 3, 1. pkt., finder også anvendelse i sager om overtrædelse af køre- og hviletidsreglerne. Det betyder, at i tilfælde, hvor en fører har begået flere overtrædelser af reglerne, sker der en fuldstændig sammenlægning af bøderne for de enkelte overtrædelser.

Der er efter færdselslovens § 118 a, stk. 5, mulighed for at fravige hovedreglen om absolut kumulation, når særlige grunde taler for det. Efter forarbejderne til ændringsloven vil det navnlig være i forhold til føreren, at udgangspunktet vil kunne fraviges. Reglen i færdselslovens § 118 a, stk. 2, om nedsættelse af bøderne til personer med særlig lav indtægt finder også anvendelse ved overtrædelse af køre- og hviletidsreglerne.

For så vidt angår frakendelse indebærer reglerne, at føreren skal frakendes førerretten, hvis reglerne er overskredet med mere end 30 pct., jf. færdselslovens § 125, stk. 1, nr. 5. Ved overtrædelse af reglerne om daglig køretid og daglig hviletid skal køretiden eller hviletiden dog isoleret set være overskredet med mere end 30 pct. For så vidt angår reglerne om køretid uden pause, jf. forordningens artikel 7, skal der ske frakendelse, hvis både reglerne om køretid og den samlede pause er overskredet med mere end 30 pct..

Udgangspunktet er, at frakendelse sker betinget. Har føreren begået to overtrædelser af reglerne i køre- og hviletidsforordningen med mere end 30 pct., der hver for sig ville medføre betinget frakendelse, skal der dog ske ubetinget frakendelse af førerretten. Det er dog en betingelse, at overtrædelserne er begået i mere end ét kørselsforløb, jf. færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 6.